

UDK 911.3:312(497.5)

Primljeno (*Received*): 10.1.1996.Prihvaćeno (*Accepted*): 20.1.1996.

Pregledni članak

Review

NEKE ZNAČAJKE USPOREDBE BROJA STANOVNIKA U HRVATSKOJ 1948. I 1991. GODINE NA BAZI NOVOGA TERITORIJALNOG USTROJA

Dragutin Feletar

U članku se analizira kvantitativno kretanje stanovništva Hrvatske prema popisima 1948. i 1991. godine, a na osnovi novoga teritorijalnog ustroja lokalne uprave i samouprave (489 općina i gradova). Osobita pozornost poklonjena je promjenama u prostornom rasporedu naseljenosti, te posljedicama koje su te promjene izazvale.

The article has an analysis of quantitative situation in population of Croatia, as recorded in the 1948, and the 1991 census, based on the new territorial division of local governments and self-government (489 municipalities and towns).

A special attention was given to the changes in spatial disposition of population, as well as the effects that these changes caused.

Ključne riječi: Stanovništvo Hrvatske, prestrukturiranje, promjena prostornog rasporeda, općine, gradovi.

Keywords: *Population of Croatia, re-structuring, change of spatial disposition, municipalities, towns.*

1. OD DINAMIKE PREMA STAGNACIJI

Novi teritorijalni ustroj Republike Hrvatske, proveden 1994. godine, omogućuje i zahtijeva i nove demografske analize promjena u prostornom rasporedu stanovništva. Umjesto dotadašnjih 114 velikih općina, osnovano je čak 489 novih lokalnih jedinica uprave i samouprave (općina i gradova). Analiza kretanja broja stanovnika na osnovi ovih manjih jedinica daje posve novu sliku prostornog rasporeda i omogućuje nove zaključke, čije sagledavanje je od važnosti za inauguraciju nove hrvatske demografske politike. Dakako, još temeljitiju sliku kretanja i

prostornog rasporeda stanovništva dala bi usporedba za svih 6694 naselja, koliko ih ima u Hrvatskoj. Međutim, smatramo da su osnivanjem (malih) općina stvoreni novi (ili osnaženi nekadašnji) razvojni nukleusi, koji bi mogli utjecati na brže ukorporiranje policentričnoga razvoja u prostor cijele Hrvatske, pa je stoga analiza prostornog rasporeda stanovništva upravo prema novom teritorijalnom ustroju nužna i najprimjerenija.

Za ovu analizu smatrali smo da je najpovoljnije komparirati rezultate popisa stanovništva odmah nakon drugoga svjetskoga rata

(1948) i najnovijeg stanja (1991), naprosto stoga jer su se u tom razdoblju zbile najdinamičnije gospodarske mijene koje su bitno utjecale na prostorni raspored i strukturu pučanstva (među ostalim, u brzom procesu deagrarizacije sudjelovanje primarnog stanovništva svedeno je od dvije trećine na samo jednu desetinu, što je onda i bitno utjecalo na intenziviranje procesa deruralizacije).

U spomenutom usporednom razdoblju (1948-1991) ukupan broj stanovnika Hrvatske porastao je od 3.779.858 na 4.784.265 stanovnika ili za 26,6%. Ovaj "učinak" porasta možda bi bio i razmjerno zadovoljavajući, da podrobna analiza ne pokazuje značajne promjene u dinamici rasta: od nekadašnjeg dinamičnog rasta prema sadašnjoj stagnaciji. Zapravo, od prvog općega popisa stanovništva na prostoru Hrvatske 1857. pa do danas, hod porasta se sve više "smiruje", da bi zadnjih nekoliko godina prerastao u negativni prirodni priraštaj (više stanovnika Hrvatske godišnje umre nego li se rodi). Osim u kriznim razdobljima (ratovi, velike epidemije), rast broja stanovnika u Hrvatskoj nikad nije bio tako stagnantan kao zadnjih nekoliko godina. Tako je, primjerice, prosječna godišnja stopa rasta između 1880. i 1890. godine iznosila 1,31, potom slijedećih deset godina 1,03 i na početku ovoga stoljeća 0,91 posto godimice. Između dvaju svjetskih ratova ta se stopa zadržala na dobrim 0,95, da bi od 1948. do 1953. iznosila 0,81, potom od 1953. do 1961. godine 0,69, od 1961. do 1971. godine 0,62 i otada do danas samo 0,39 poena. Ratne prilike i gospodarska kriza nakon 1991. uvjetovale su daljnje opadanje dinamike kretanja broja stanovnika u Hrvatskoj.

K ovakvom opadajućem trendu, valja još komparirati i nepovoljne promjene u spolnoj i osobito starosnoj strukturi stanovništva. Danas (1991) u Hrvatskoj živi čak oko 13,5 posto stanovništva starijeg od 65 godina, odnosno 17 posto starijeg od 60 godina, što bitno ugrožava mogućnosti prirodne reprodukcije. Prema tomu, perspektive demografske obnove vlastitim "snagama" ozbiljno su ugrožene. Po ovim karakteristikama, demografska slika Hrvatske vrlo je slična, čak gotovo "preslikana", onoj u većini najrazvijenijih zapadnoeuropskih zemalja (osobito,

primjerice, Njemačke). Dakle, prema demografskoj strukturi itekako se nalazimo u Europi, iako hrvatsko gospodarstvo ozbiljno kaska za njezinim razvitkom.

2. POSLJEDICE U TERITORIJALNOM RASPOREDU

Zahvaljujući nizu čimbenika, a ponajprije razmjerno brzom procesu industrijalizacije (i razvoja tercijarnih i kvartarnih djelatnosti), te stvaranju velikih teritorijalnih jedinica lokalne uprave (od 1963), na prostoru Hrvatske su se zadnjih četrdesetak godina zbile veće promjene u prostornom rasporedu stanovništva nego li ikad u našoj povijesti. Dakle, uz poznate smjerove emigracije Hrvata u bijeli svijet, upravo na unutarnjem hrvatskom prostoru zbile su se također toliko izražene migracije, koje su stubokom promijenile prostornu naseljenost. Dakako, osnovni smjer tih kretanja bio je iz ruralnih u urbana područja, odnosno iz sela u gradove. Prema intenzitetu, brzini i strukturalnim karakteristikama, stvaranju regionalnih monocentričnoga umjesto harmoničnijeg policentričnog sustava, ove mijene u prostornom rasporedu stanovništva u Hrvatskoj uglavnom više odgovaraju značajkama gospodarski nerazvijenih nego li razvijenih zemalja.

Izračunali smo usporedne pokazatelje o broju stanovnika za svih 489 općina i gradova u Hrvatskoj 1948. i 1991. godine (Tablica 1), koji "seciraju" naznačene procese depopulacije većeg dijela Hrvatske, a naglog demografskog rasta samo glavnih urbanih i urbaniziranih točki. Iako za to najčešće nije bilo pravog gospodarskog (razvojnog) opravdanja, jer proces deagrarizacije ne mora nužno pratiti i proces deruralizacije (pogotovu u većim ruralnim naseljima), neki inače gospodarski atraktivni prostori Hrvatske postali su regije akceleratavnoga demografskoga pražnjenja.

Dakako, snažno smanjivanje broja stanovnika (uz proces senilizacije i feminizacije) najprije je pogodilo jadranske otoke, unutrašnjost Istre, a potom i prostore gorske Hrvatske (osobito Liku i Zagoru). Međutim, ovi su procesi izazvali pravu demografsku "pustoš" i u našim agrarno najatraktivnijim

REPUBLIKA HRVATSKA

30. 12. 1992.

MADARSKA

SLOVENIJA

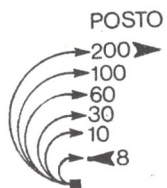
ZAGREB

S R B I J A

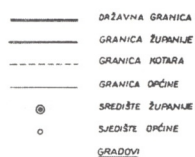
BOSNA

HERCEGOVINA

1991/1948.

TUMAČ

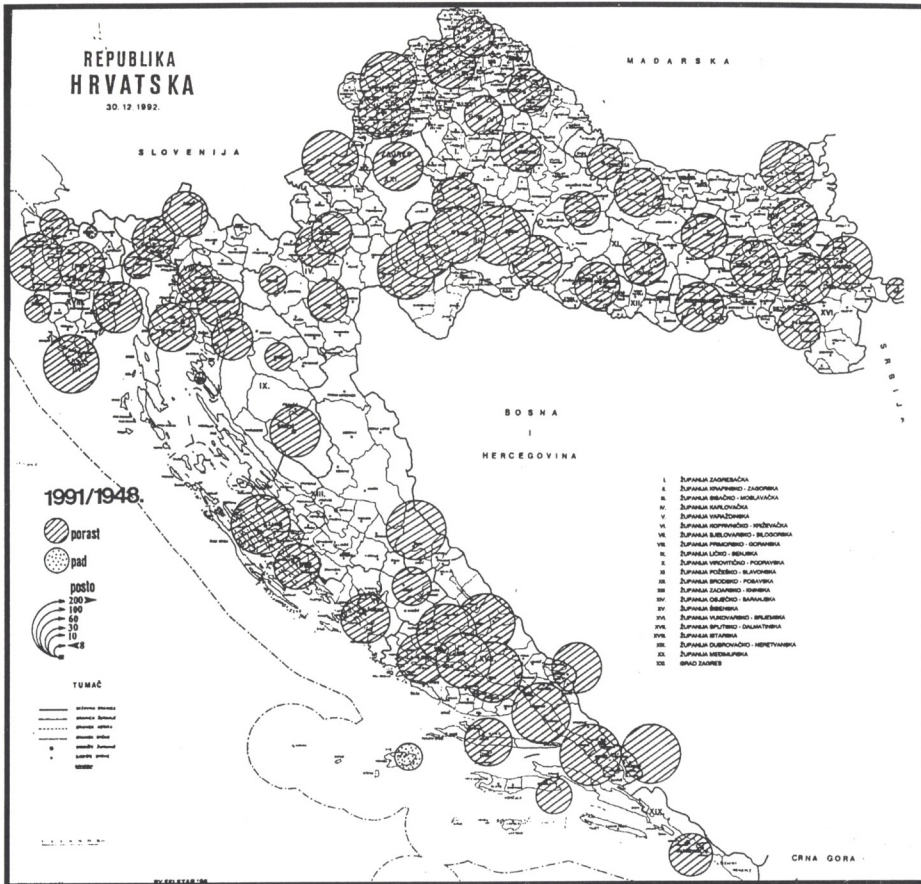
Slika 1. Relativni porast ili pad broja stanovnika u svim općinama i gradovima u Hrvatskoj u 1991. u odnosu na 1948. godinu

Graph 1. Relative Increase or Decrease of Population in All Municipalities and Towns of Croatia in 1991, compared to 1948 situation

POSTO

I.	ŽUPANIJA ZAGREBAČKA	+4,4
II.	ŽUPANIJA KRAPINSKO - ZAGORSKA	-19,2
III.	ŽUPANIJA SISAČKO - MOSLAVAČKA	+10,0
IV.	ŽUPANIJA KARLOVAČKA	-1,9
V.	ŽUPANIJA VARAŽDINSKA	+10,5
VI.	ŽUPANIJA KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA	-5,6
VII.	ŽUPANIJA BJELOVARSKO - BILOGORSKA	-12,5
VIII.	ŽUPANIJA PRIMORSKO - GORANSKA	+58,1
IX.	ŽUPANIJA LIČKO - SENJSKA	-31,1
X.	ŽUPANIJA VIROVITIČKO - PODRAVSKA	-17,1
XI.	ŽUPANIJA POŽEŠKO - SLAVONSKA	+9,8
XII.	ŽUPANIJA BRODSKO - POSAVSKA	+30,2
XIII.	ŽUPANIJA ZADARSKO - KNINSKA	+24,1
XIV.	ŽUPANIJA OSJEČKO - BARANJSKA	+34,9
XV.	ŽUPANIJA ŠIBENSKA	+7,5
XVI.	ŽUPANIJA VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	+52,1
XVII.	ŽUPANIJA SPLITSKO - DALMATINSKA	+62,7
XVIII.	ŽUPANIJA ISTARSKA	+10,6
XIX.	ŽUPANIJA DUBROVAČKO - NERETVANSKA	+44,7
XX.	ŽUPANIJA MEĐIMURSKA	+8,6
XXI.	GRAD ZAGREB	+117,3

CRNA GORA

Sl. 2. Relativni porast ili pad broja stanovnika u gradovima (uža područja) Hrvatske 1991. u odnosu na 1948. godinu

Graph 2. Relative Increase or Decrease of Population in Town (within Towns Limits) of Croatia in 1991, compared to 1848 situation

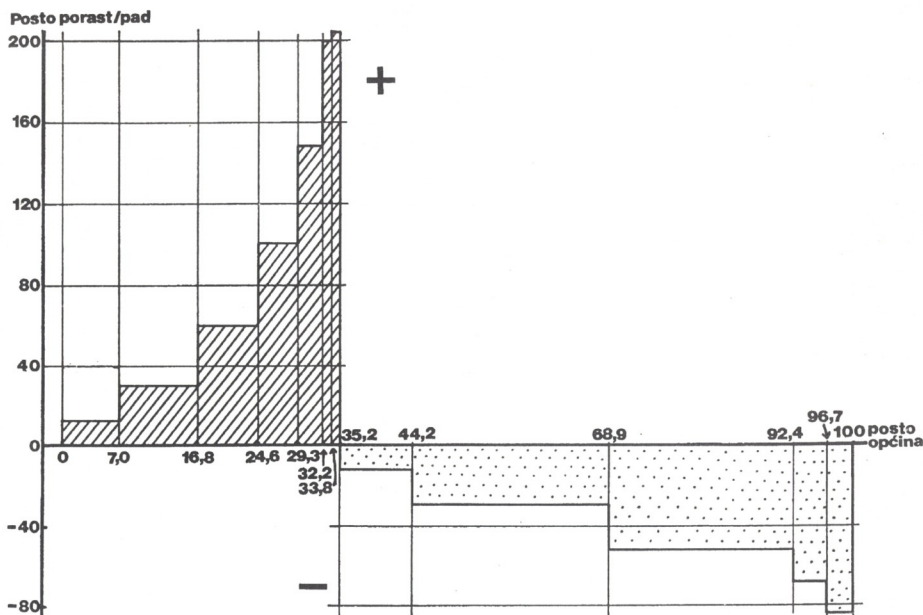
predjelima sjeverne Hrvatske! Bogato hrvatsko međurječje ostalo je bez mladosti i radnih ruku: neka naselja su potpuno nestala sa zemljovidima, a mnoga su izgubila i više od polovice stanovništva za samo trideset godina.

Od ukupno 489 općina i gradova u Hrvatskoj, njih 317 ili 64,8 posto bilježi pad broja stanovnika od 1948. do 1991. godine, a 152 općine izgubile su više od 30 posto pučanstva (16 njih i više od 70 posto). Od 20 hrvatskih županija čak šest bilježi pad broja stanovnika, od kojih ih je, baš kao i općina, najviše upravo u agrarnoj, sjevernoj Hrvatskoj (Tablica 3).

S druge strane odvijao se proces neekonomičnog brzog rasta određenih urbaniziranih

točaka. Ova polarizacija u smjeru stvaranja regionalnih monocentričnih koncentracija, "usisala" je najveći broj stanovnika iz svoje bliže, a potom i iz dalje okolice. Stoga je razumljivo da ne opada samo broj stanovnika u ruralnim naseljima udaljenijim od gradova i glavnih prometnica, već i u neposrednim prstenovima oko velikih urbanih središta. Tipičan je primjer Zagreba, čije stanovništvo je od 1948. do 1991. poraslo za 107,9 posto, a šireg zagrebačkog prstena (dosadašnje Zagrebačke županije) samo za 4,4 posto!

U Hrvatskoj je u 70 gradova (prema novom ustroju) 1948. godine živjelo samo 899.764, a 1991. već 2.204.127 stanovnika, odnosno u

Sl. 3. Prikaz razine porasta ili pada stanovništva (relativno) po pojedinim grupama, za sve općine i gradove u Hrvatskoj u razdoblju 1948-1991.

Graph 3. Level of Increase or decrease of Population (Relative) by Individual Groups, for All Municipalities and Towns of Croatia, for the Period 1948-1991

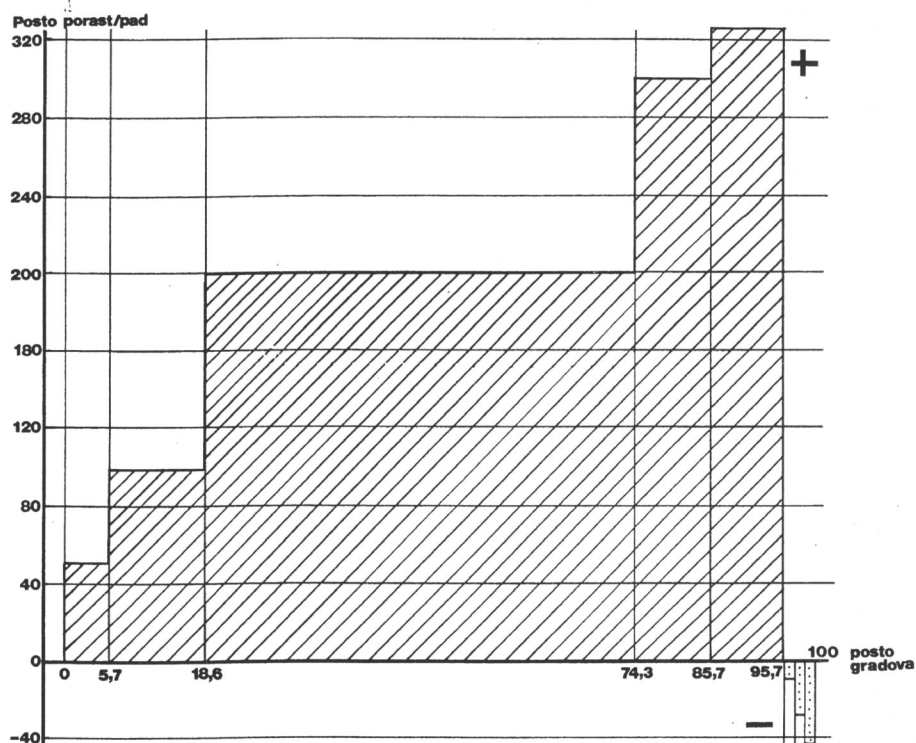
prvoj popisnoj godini 23,8 posto, a u zadnjoj čak 46,1 posto ukupnog stanovništva države (ukupnog gradskog stanovništva po drugim kriterijima je i više, ali još uvijek manje nego u zapadnoj Europi, n tamo su i bitno drukčije karakteristike urbanizacije). Praktički sva gradska naselja zabilježila su enormni porast stanovništva: od njih 70 čak 54 više od 100 posto, a neki i više od 400 postotaka (Tablice 2. i 4.).

3. NEKI ZAKLJUČCI

Neracionalni gospodarski i demografski razvoj u razmjerno dugom razdoblju realsocijalizma, očito se značajno odrazio i na prostornu distribuciju stanovništva u Hrvatskoj. Kod toga se regionalni monocentizam razvijao na račun harmoničnijeg policentričnog prostornog sustava. Nova razvojna politika tržišnog gospodarstva trebala bi promijeniti sadašnje stanje, te barem zaustaviti ili ublažiti posljedice dosadašnjega prostornoga razvoja.

U tom smjeru od osobite je važnosti nova teritorijalna organizacija lokalne uprave i samouprave, čiji se vrlo pozitivni demografski i gospodarski učinci već naziru.

Uz brigu i planiranje ravnomjernijeg razvoja svih krajeva države (a dakako osobito onih koji su najjače pogođeni ratom i krizom), nameće se i prijevka potreba inauguriranja tzv. nove demografske politike. To znači maksimalno poticati sve raspoložive mjere povećanja prirodnog prirasta (što je opet prvenstveno povezano s razinom životnoga standarda, odnosno gospodarstvom), ali i na ostale faktore demografskoga razvoja. Hrvatskom stanovništvu zahvaćeno stagnacijom i senilizacijom, nužna je "injekcija" mehaničkoga priliva, koji jedini može ubrzati procese porasta i reprodukcije. Dakako, takva najpovoljnija useljavanja mogla bi se ostvariti vraćanjem (manjeg) dijela stanovništva iz hrvatske dijaspor. Dakle, i u demografskom,

Sl. 4. Prikaz razine porasta ili pada stanovništva gradova (uža područja) u Hrvatskoj u razdoblju 1949-1991.

Graph 4. Level of Increase or Decrease of Population in Towns (Within Towns Limits) of Croatia, for the Period 1948-1991

a ne samo gospodarskom smislu, čvršće povezivanje domovinske i iseljene Hrvatske od vitalnog je značenja za daljnji život i razvoj naše zemlje.

OSNOVNA LITERATURA I IZVORI

1. Statistički ljetopis Hrvatske, Zagreb 1994.
2. Juraj Hrženjak: Lokalna uprava i samouprava u Republici Hrvatskoj, Zagreb 1993.
3. Mladen Friganović, Dražen Živić: Regionalne različitosti i problemi kretanja stanovništva Hrvatske 1948-1991, Geografski glasnik 56, Zagreb 1994.
4. Alica Wertheimer-Baletić: Demografija, Informator, Zagreb 1983.

Tablica 1. Usporedba broja stanovnika svih općina, prema novom teritorijalnom ustroju, u Hrvatskoj 1948. i 1991. odine. Izvor: Popisi stanovništva 1948. i 1991.

Table 1. Comparison of Number of Population in All Municipalities and Towns of Croatia, Based on New Territorial Division, From 1948 To 1991

Ime općine ili grada	Broj stanovnika		Porast ili pad	
	1948	1991	Broj	Posto
Bjelovar	26981	35578	+8597	+31,8
Kapela	6615	4049	-2566	-38,8
V. Trojstvo	6086	5827	-259	-4,4
Nova Rača	7540	4908	-2632	-34,0
V. Pisanica	7154	4521	-2633	-36,8
Darvuar	9553	14200	+4647	+47,5
Končanica	5180	3146	-2034	-39,3
Dežanovac	8355	4455	-3900	-46,7
Sirač	4688	3585	-1103	-23,5
Đulovac	7951	4696	-3255	-40,9
Čazma	10151	7739	-2412	-23,8
Ivanska	5637	3302	-2335	-41,5
Štefanje	6909	4222	-2687	-38,9
Grubišno Polje	11908	9716	-2192	-18,4
V. Grdevac	7552	4490	-3062	-40,5
Garešnica	13758	11207	-2551	-18,5
Berek	4225	1882	-2373	-56,2
Hercegovac	7893	5353	-2540	-32,2
Rovišće	6415	5903	-512	-8,0
BJELOVARSKO-BILOGORSKA				
ŽUPANIJA	164551	144932	-20519	-12,5
Sl. Brod	21098	58531	+37433	+177,4
Bebrina	4980	3464	-1516	-30,4
Brodski Stupnik	3421	4003	+582	+17,0
D. Andrijevi	3642	3799	+157	+4,3
Gundinci	2318	2186	-132	-5,6
Garčin	6384	6191	-193	-3,0
Klakar	3260	4285	+1025	+31,4
Sibinj	3961	4848	+887	+22,4
Sl. Šamac	3653	5420	+1767	+48,4
Oriovac	7152	6860	-292	-4,1
Vrpolje	3687	3958	+271	+7,3
V. Kapanica	3361	3557	+196	+5,8
Podcrkavlje	4226	3526	-700	-16,6
Oprisavci	4132	3621	-511	-12,3
Nova Gradiška	7866	15728	+7862	+99,9
Cernik	5953	4661	-1292	-21,7
Davor	3778	3458	-320	-8,5
G. Bogičevci	5749	5129	-620	-10,8
Vrbje	5257	4553	-704	-13,4
Nova Kapela	7679	5689	-1990	-25,9
Okučani	6190	6612	+422	+6,8
Rešetari	4980	5627	+647	+13,0
St. Petrovo Selo	8700	7175	-1525	-17,5
Stara Gradiška	3270	2531	-739	-22,6
BRODSKO-POSAVSKA				
ŽUPANIJA	134679	175412	+40733	+30,2
Dubrovnik	28850	55638	+26788	+92,9
Cavtat	8616	8800	+184	+2,1
Ston	4944	3357	-1587	-32,1
Orebić	4238	4726	+488	+11,5

(Tablica 1. nastavak 1)

Mljet	2231	1237	-994	-44,6
Korčula	6870	7342	+672	+10,1
Blato	5732	4107	-1625	-28,3
Metković	4446	13370	+8924	+200,7
Opuzen	893	3616	+2723	+304,9
Kula Norinska	3702	1866	-1836	-49,6
Ploče	4181	11220	+7039	+168,4
Pojezerje	1704	1392	-312	-18,3
Slivno	2266	1507	-759	-33,5
Zažablje	1465	1065	-400	-27,3
Vela Luka	4091	4464	+373	+9,1
Smokvica	1738	1222	-516	-29,7
DUBROVAČKO-NERETVANSKA				
ŽUPANIJA	87127	126053	+38926	+44,7
Pazin	7475	8513	+1038	+13,8
Bale	1961	1064	-897	-45,7
Barban	4489	3163	-1326	-29,5
Brtonigla	2414	1343	-1071	-44,4
Buje	7507	5356	-2151	-28,7
Buzet	9289	6196	-3093	-33,3
Cerovlje	4172	1894	-2278	-54,6
Gračišće	3313	1825	-1488	-44,9
Grožnjan	3735	906	-2829	-75,7
Kanfanar	2252	1396	-856	-38,0
Kršan	4973	3364	-1609	-32,4
Labin	7525	12974	+5449	+72,4
Raša	6571	4105	-2466	-37,5
Lanišće	3235	621	-2466	-80,0
Liznjan	2515	2059	-456	-18,1
Lupoglav	2107	979	-1128	-53,5
Sv. Lovreč	2714	1377	-1337	-50,7
Marčana	5531	3485	-2046	-37,0
Medulin	1832	3407	+1575	+85,9
Motovun	4753	2568	-2185	-46,0
Sv. Nedjelja	5264	3567	-1697	-32,2
Novigrad	2146	3087	+941	+43,8
Oprtalj	4028	1073	-2955	-73,4
Pićan	3399	2199	-1215	-35,7
Poreč	9883	14723	+4840	+48,9
Pula	21065	65278	+41313	+196,1
Rovinj	9019	13821	+4802	+53,1
Sv. Petar u Šumi	1165	999	-166	-14,2
Sv. Vinčenat	4067	2204	-1863	-45,8
Tinjan	3578	1952	-1626	-45,4
Umag	7407	9775	+2368	+31,9
Višnjan	44635	2500	-2135	-46,0
Vižinada	4171	2126	-2045	-49,0
Vodnjan	6649	8382	+1733	+26,1
Vrsar	2229	2295	+66	+2,9
Žminj	4772	2530	-1242	-26,0
ISTARSKA				
ŽUPANIJA	181840	201191	+19351	+10,6
Karlovac	39977	70867	+30890	+77,3
Barilović	7711	4529	-3182	-41,3
Cetingrad	8308	4840	-3468	-41,7
Draganići	3998	3625	-373	-9,3
Duga Resa	8828	14088	+5260	+59,6
Generalski Stol	5919	3833	-2086	-35,2

(Tablica 1. nastavak 2)

Netretić	8888	5437	-3451	-38,8
Bosiljevo	4354	2598	-1756	-40,3
Ogulin	17154	16654	-500	-2,9
Josipdol	10485	6545	-3936	-37,6
Plaški	5116	4317	-799	-15,5
Saborsko	3898	1501	-2397	-61,5
Ozalj	12963	9670	-3293	-25,4
Rakovica	6665	4768	-1897	-28,5
Skakavac	7229	4102	-3127	-43,3
Žakanje	6415	4596	-1819	-28,3
Slunj	16001	10484	-5517	-34,5
KARLOVAČKA				
ŽUPANIJA	178673	175317	-3356	- 1,9
Koprivnica	11424	27795	+16372	+143,3
Koprivnički Ivanec	3395	2574	-821	-24,2
Koprivnički Bregi	2706	3140	+434	+16,1
Peteranec	4104	2954	-1151	-28,0
Drnje	2591	2244	-347	-13,2
Gola	6665	3741	-2924	-43,9
Legrad	4729	2661	-2068	-43,7
Delekovec	2861	1953	-908	-31,7
Novigrad Podravski	4969	3329	-1640	-33,0
Hlebine	2602	1606	-996	-38,3
Rasinje	7174	4635	-2539	-35,4
Sokolovac	7530	5843	-1687	-22,4
Đurđevac	12882	11089	-1793	-13,9
Sv. Petar Orehovec	15030	10452	-4578	-30,5
Kloštar Podravski	7734	5850	-1884	-24,4
Križevci	19568	22608	+3040	+15,5
Sv. Ivan Žabno	8492	6000	-2492	-29,3
Molve	3214	1911	-403	-17,4
Ferdinandovac	4464	4087	-377	-8,4
Virje	7349	5435	-1914	-26,0
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA				
ŽUPANIJA	138523	130754	-7769	-5,6
Krapina	12054	14888	+2834	+23,5
Budinščina	5318	3150	-2168	-40,8
Bedekovščina	9994	9651	-293	-2,9
Desinić	7290	3808	-3482	-47,8
Donja Stubica	5439	5771	+332	+6,1
Đurmanec	5554	4911	-643	-11,6
Gornja Stubica	8318	6104	-2214	-26,6
Hum na Sutli	9600	5740	-3860	-40,3
Hrašćina	3556	2061	-1495	-42,0
Klanjec	4919	4004	-915	-18,6
Kraljevec na Sutli	2548	1555	-993	-38,9
Tuhelj	6269	4026	-2243	-35,8
Zagorska Sela	3120	1332	-1688	-55,9
Konjščina	5605	4396	-1209	-21,6
Krapinske Toplice	7607	5820	-1787	-23,5
Lobor	5907	4028	-1879	-31,8
Maće	4681	2897	-1784	-38,1
Marija Bistrica	10808	7128	-3680	-34,0
Mihovljan	5968	3680	-2288	-38,3
Oroslavje	5975	6576	+1101	+20,1
Petrovsko	4059	3181	-878	-21,6
Pregrada	11808	7391	-4417	-37,4
Radoboj	4453	3665	-788	-17,7
Stubičke Toplice	1795	2528	+733	+40,8
Sv. Križ Začretje	8182	7327	-855	-10,4

(Tablica 1. nastavak 3)

Veliko Trgovišće	7225	5743	-1482	-20,5
Zabok	6054	8516	+2462	+40,7
Zlatar	9241	7359	-1882	-20,4
Zlatar Bistrica	2599	2670	+71	+2,7
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	185446	149906	-35540	-19,2
Gospić	22472	20474	-1998	-9,8
Brinje	11487	6035	-5452	-47,5
Otočac	21921	15718	-6203	-28,3
Karlobag	2856	1039	-1817	-63,6
Perušić	16840	7536	-9304	-55,2
Senj	13291	9205	-4086	-30,7
Novalja	3124	2818	-306	-9,8
Vrhovine	4890	2844	-2046	-41,8
Pag	5389	4794	-595	-11,0
LIČKO-SENSKA ŽUPANIJA	102270	70463	-31807	-31,1
Čakovec	17863	33492	+15629	+87,5
Belica	4062	3635	-427	-10,5
Donja Dubrava	3441	2536	-905	-26,3
Donji Kraljevec	6064	5313	-751	-12,4
Goričan	4418	3221	-1197	-27,1
Mala Subotica	8623	8727	+104	+1,2
Mursko Središće	4580	6117	+1537	+33,6
Nedelišće	7393	11248	+3855	+52,1
Podturen	5825	4663	-1162	-19,9
Prelog	9756	8024	-1732	-17,8
Sv. Juraj na Brijegu	4968	5388	+420	+8,4
Sv. Martin na Muri	3493	2987	-506	-14,4
Selnica	3652	3322	-330	-9,0
Štrigova	8164	5573	-2591	-31,7
Domašinec	4312	3531	-781	-18,1
Kotoriba	7633	6180	-1453	-19,0
Donji Vidovec	2387	1756	-631	-26,4
Vratišinec	5118	5673	+555	+10,8
MEDIMURSKA ŽUPANIJA	111752	121486	+9634	+8,6
Osijek	57828	129374	+71545	+123,7
Đakovo	16800	29493	+12693	+75,5
Beli Manastir	6005	13108	+7103	+118,2
Čeminac	6684	6024	-660	-10,0
Popovac	5587	3623	-1964	-35,1
Petlovac	6654	4899	-1755	-26,4
Kneževi Vinogradi	10889	6848	-4041	-37,1
Bilje	5825	6455	+630	+10,8
Draž	7770	4623	-3147	-40,5
Darda	4003	8685	+4682	+116,9
Belišće	7714	12456	+4742	+61,5
Bizovac	5102	5073	-29	-0,6
Čepin	6981	11530	+4549	+65,2
Ernestinovo	6109	5192	-917	-15,0
Gorjani	2962	1916	-1046	-35,3
Punitovci	2724	2027	-697	-25,6
Drenje	5117	3375	-1742	-34,0
Koška	6195	5615	-580	-9,4
Petrijevci	3168	2972	-196	-6,2
Satnica Čakovačka 2550 2623 +73 +2,9				

(Tablica 1. nastavak 4)

Satnica Dakovačka	2550	2623	+73	+2,9
Trnava	3671	2206	-1465	-39,9
Semeljci	7203	5759	-1444	-20,0
Strizivojna	1859	2728	+869	+46,7
Levanjska Varoš	3252	1378	-1874	-57,6
Valpovo	8920	12607	+3687	+41,3
Vuka	3257	4010	+753	+23,1
Viškovci	2471	2154	-317	-12,8
Donji Miholjac	9696	10650	+954	+9,8
Šljivoševci	3839	2432	-1407	-36,6
Marijanci	3779	3020	-759	-20,1
Viljevo Donje	4565	2757	-1908	-41,7
Moslavina Podravska	3099	1606	-1493	-48,2
Erdut	10177	10197	+20	+0,2
Antunovac Tenjski	2184	2692	+508	+23,3
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	244639	330006	+85367	+34,9
Požega	13715	28157	+14442	+105,3
Brestovac	7676	5187	-2489	-32,4
Čaglin	7925	3928	-3979	-50,4
Jakšić	3168	4113	+945	+29,8
Kaptol	3515	3566	+21	+1,5
Kutjevo	7573	7366	-207	-2,7
Pleternica	11916	13291	+1375	+11,6
Velika	6560	6333	-227	-3,4
Feričanci	5700	4666	-1034	-18,1
Našice	12173	17236	+5063	+41,6
Đurdenovac	9184	9293	+109	+1,2
Lipik	11858	11289	-289	-2,4
Pakrac	15620	16300	+680	+4,4
Podgorač	6153	4019	-2134	-34,6
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	122736	134744	+12008	+9,8
Rijeka	68780	172804	+104024	+151,2
Bakar	4740	6054	+1314	+27,7
Cres	6369	3077	-3292	-51,7
Crikvenica	5612	10617	+5005	+89,2
Čabar	6011	5178	-833	-13,9
Čavle	3722	6459	+2737	+73,5
Delnice	6024	6238	+214	+35,5
Lokve	1762	1255	-507	-28,7
Jelenje	3545	4584	+1039	+29,3
Kastav	2000	5995	+3995	+199,8
Klana	2397	1998	-399	-16,6
Viškovo	2055	6928	+4873	+237,1
Kraljevica	5220	6121	+901	+17,32
Krk	4104	4977	+873	+21,3
Punat	2305	1798	-507	-22,0
Baška	2350	1456	-894	-38,0
Dobrinj	3200	1944	-1256	-39,3
Malinska	1807	2061	+254	+14,1
Omišalj	1270	2723	+1453	+114,4
Vrbnik	2534	1313	-1221	-48,2
Fuzine	2501	2000	-501	-20,1
Lovran	2240	4386	+2146	+95,8
Mošćenička Draga	2314	1723	-591	-25,5
Mali Lošinj	8553	8719	+166	+1,9
Matulji	8914	10124	+1210	+13,9
Novi Vinodolski	4570	4980	+410	+9,0

(Tablica 1. nastavak 5)

Bribir	4967	3594	-1373	-27,6
Opatija	10098	13566	+3468	+34,3
Rab	7819	9205	+1386	+17,5
Skrad	2490	2187	-303	-12,2
Ravna Gora	3393	3087	-306	-9,0
Mrkopalj	3007	1823	-1184	-39,3
Brod Moravice	2141	1198	-943	-44,0
Vrbovsko	8714	7528	-1186	-13,6
PRIMORSKO-GORANSKA				
ŽUPANIJA	207330	327789	+120459	+58,1
Split	64262	200459	+136197	+211,9
Postrana	2893	5240	+2347	+81,4
Bol	1216	1507	+291	+23,9
Pučišća	2527	2284	-243	-9,6
Postira	1587	1495	-92	-5,8
Selca	2765	2333	-432	-15,6
Donji Muć	8406	4567	-3839	-45,6
Dugi Rat	2401	6544	+4143	+172,6
Šolta	3060	1448	-1612	-52,7
Hrvace	7810	5296	-2514	-32,3
Hvar	2489	4002	+1513	+60,8
Imotski	9886	11439	+1553	+15,7
Podbablje	4893	4630	-263	-5,4
Cista Provo	6404	5105	-1299	-20,3
Lovreč	6573	3590	-2983	-45,4
Donji Proložac	5917	5438	-479	-8,1
Zmijavci	6908	6555	-353	-5,1
Jelsa	4878	3802	-1076	-22,1
Sućuraj	1849	771	-1078	-58,3
Kaštela	4970	29168	+24198	+486,8
Lećevica	6307	3118	-3189	-50,6
Makarska	4164	13718	+9554	+229,4
Podgora	2651	2230	-421	-16,1
Gradac	2814	3024	+210	+7,5
Donja Brela	1590	1684	+94	+5,9
Baška Voda	1646	2173	+527	+32,0
Marina	5713	4417	-1296	-22,7
Omiš	13689	15630	+1841	+13,4
Otok	4818	6574	+1756	+36,4
Sinj	14872	26411	+11539	+77,6
Dicmo	3581	2840	-741	-20,7
Solin	8561	15410	+6849	+80,0
Klis	9752	7425	-2327	-23,9
Supetar	2425	3324	+899	+37,0
Milna	2632	1759	-873	-33,2
Štari Grad	3388	2884	-504	-14,9
Šestanovac	5905	3610	-2295	-38,0
Trogir	7519	13124	+5805	+79,3
Seget	4479	4627	+148	+3,3
Trilj	12557	13894	+1337	+10,6
Vrlika	8676	5621	-3055	-35,2
Vis	3916	2117	-1799	-45,9
Komiža	3569	2237	-1332	-37,3
Vrgorac	10806	7450	-3356	-31,1
Nerežišća	1615	1013	-602	-37,3
Zagvozd	4760	2295	-2465	-51,8
SPLITSKO-DALMATINSKA				
ŽUPANIJA	291545	474277	+182732	+62,7
Šibenik	32574	55842	+23268	+71,4
Primošten	6898	5094	-1804	-26,2

(Tablica 1. nastavak 6)

Skradin	9316	8027	-1289	-13,8
Tisno	8414	7182	-1232	-14,6
Vodice	7357	8867	+1510	+20,5
Okljaj	5755	2660	-3095	-53,8
Drniš	19175	14654	-4521	-23,6
Ruzić	5548	3355	-2193	-39,5
Unešić	6567	4507	-3060	-46,6
ŠIBENSKA ŽUPANIJA	101603	109188	+7585	+7,5
Sisak	25006	60554	+35548	+142,2
Kutina	16228	24561	+8335	+51,4
Lipovljani	4096	3866	-230	-5,7
Lekenik	8355	6397	-1958	-24,3
Martinska Ves	6936	4963	-1973	-28,4
Novska	13615	17231	+3616	+26,6
Jasenovac	5787	3599	-2187	-37,8
Jabukovac	8538	6413	-2125	-24,9
Petrinja	15951	29070	+13119	+82,2
Popovača	11703	11398	-305	-2,6
Velika Ludina	5176	3293	-1883	-36,4
Sunja	18370	12838	-5532	-30,1
Ivanić Grad	9769	13494	+3725	+38,1
Kloštar Ivanić	4280	4771	+491	+11,5
Križ	7770	7325	-445	-5,7
Glina	14145	145504	+359	+2,5
Gornji Klasnić	16873	8536	-8337	-49,4
Vojnić	9249	8236	-1013	-10,9
Lasinja	3990	2860	-1130	-28,3
Vrginmost	14541	9376	-5165	-35,5
Topusko	5242	4363	-879	-16,8
Mačenani	3466	2197	-1269	-36,6
Donji Kukuruzari	2176	1538	-638	-29,3
Hrvatska Kostajnica	4512	5488	+976	+21,6
Utolica	2368	1688	-680	-28,7
Hrvatska Dubica	5140	3714	-1426	-27,7
Gvozdansko	5154	2245	-2909	-56,4
Dvor	13866	10316	-3550	-25,6
Divuša	2755	2121	-634	-23,0
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	260958	286914	+25956	+10,0
Varaždin	21602	48834	+27232	+126,1
Cestica	6388	5790	-598	-9,4
Gornji Kneginec	3893	4977	+1084	+27,8
Jalžabet	4104	3751	-353	-8,6
Vidovec	5504	6006	+502	+9,1
Petrijanec	4336	4676	+340	+7,8
Sv. Ilija	3512	3587	+75	+2,1
Beretinec	2164	2239	+75	+3,5
Trnovec Bartolovečki	4997	6474	+1477	+29,6
Vinica	4431	4049	-382	-8,6
Sračinec	3138	4570	+1432	+45,6
Bednja	10887	5448	-5439	-50,0
Maruševec	7761	7089	-672	-8,7
Ivanec	12574	14640	+2066	+16,4
Klenovnik	3621	2557	-1064	-29,4
Donja Voća	5648	3021	-2627	-46,4
Lepoglava	8121	9035	+914	+11,3
Ludbreg	6803	8416	+1613	+26,5
Donji Martijanec	5557	4619	-938	-16,9
Sv. Đurd	5581	4410	-1171	-21,0

(Tablica 1. nastavak 7)

Mali Bukovec	5587	4403	-1184	-21,2
Novi Marof	14244	13619	-625	-4,4
Varažd. Toplice	8159	7236	-923	-11,3
Hum Breznički	2978	1740	-1238	-41,6
Ljubešćica	2252	2116	-136	-6,0
Breznica	4165	2858	-1307	-31,4
Visoko	2095	1583	-512	-24,4
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	170102	188033	+17931	+10,5
Virovitica	16611	22931	+6320	+38,1
Zdenci	3418	2750	-668	-19,5
Crnac	4507	2141	-2366	-52,5
Čačinci	4536	3756	-780	-17,2
Lukač	7093	4543	-2550	-36,0
Gradiņa	6764	4820	-1944	-28,7
Orahovica	6097	7034	+937	+15,4
Slatina	12004	15445	+3441	+28,7
Čadavica	6741	3011	-3730	-55,3
Nova Bukovica	4601	2522	-2079	-45,2
Mikleuš	3170	2292	-879	-27,7
Sopje	7534	3806	-3728	-49,5
Voćin	7545	4152	-3393	-45,0
Suhopolje	13833	8790	-5043	-36,5
Špišić Bukovica	6696	4828	-1868	-27,9
Pitomača	14183	11106	-3077	-21,7
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	125333	103926	-21407	-17,1
Vinkovci	18633	38580	+19947	+107,1
Vukovar	18391	45963	+27572	+150,0
Bošnjaci	4329	4426	+97	+2,2
Borovo	2677	6442	+3765	+140,6
Cerna	3385	4742	+1357	+40,1
Gradište	3160	3297	+137	+4,3
Gunja	1995	5176	+3181	+159,4
Drenovci	7533	7202	-331	-4,4
Ilok	8839	9748	+909	+10,3
Ivankovo	5516	8268	+2752	+49,9
Jarmina	3798	4670	+872	+23,0
Lovas	2680	2231	-449	-16,8
Tovarnik	3339	4240	+901	+27,0
Nuštar	3660	6612	+2952	+80,7
Nijemci	8076	6965	-1111	-13,8
Otok	8041	11425	+3384	+42,1
Bogdanovci	4256	4849	+593	+13,9
Tompojevci	3782	3284	-498	-13,2
Stari Jankovci	4931	6617	+1686	+34,2
Stari Mikanovci	4216	5499	+1283	+30,5
Tordinci	5075	45539	-436	-10,6
Trpinja	6801	8899	+2098	+30,8
Vrbanja	5584	5543	-41	-0,7
Županja	6537	14435	+7898	+120,8
Andrijaševci	2722	4031	+1209	+48,0
Babina Greda	4061	4205	+144	+3,5
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	152017	231241	+79224	+52,1
Zadar	21545	80385	+59940	+273,1
Bibinje	1530	3777	+2247	+146,9

(Tablica 1. nastavak 8)

Sukošan	3069	4363	+1294	+42,2
Zemunik Donji	5107	6083	+976	+19,1
Škabrnja	1515	2150	+835	+55,1
Poličnik	4102	6027	+1925	+46,9
Posedarje	3784	4264	+480	+12,9
Novigrad	3029	2920	-109	-3,6
Starigrad	2603	2097	-506	-19,4
Ražanac	3618	3805	+187	+5,2
Nin	7053	9043	+1990	+28,2
Vir	1072	860	-212	-19,8
Preko	4727	4613	-114	-2,4
Kali	3864	3113	-751	-19,4
Sali	4828	2932	-1896	-39,3
Biograd	1806	5315	+3509	+194,3
Pašman	4485	3349	-1136	-25,3
Pakoštane	3327	4398	+1071	+32,2
Sv. Filip Jakov	2851	4599	+1748	+61,3
Jasenice	1693	1800	+107	+6,3
Kruševo	3423	3062	-341	-10,0
Obrovac	1774	3060	+1286	+72,5
Nadvoda	3939	2947	-992	-25,2
Smilčić	3941	4652	+711	+18,1
Polača	8701	9251	+550	+6,3
Benkovac	4060	6596	+2536	+62,5
Lisičić	4581	3390	-1191	-26,0
Lišane Ostrovičke	4657	4287	-370	-7,9
Stankovci	6806	5536	-1270	-18,7
Kistanje	8884	7815	-1068	-12,0
Ervenik	7224	4115	-3109	-43,0
Knin	15047	210162	+5115	+34,0
Orlic	6394	5417	-977	-15,3
Lovinac	5524	2173	-3351	-60,7
Gračac	13333	8261	-5072	-38,0
Donji Lapac	11974	8056	-3918	-32,7
Udbina	9620	4632	-4988	-51,9
Korenica	6358	5652	-706	-11,1
Smoljanac	1982	1249	-733	-37,0
Kijevo	1741	1262	-480	-27,6
Civljane	2484	1672	-812	-32,7
ZADARSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	218035	270594	+52559	+24,1
Brdovec	5601	8762	+3161	+56,4
Dugo Selo	3781	9757	+5976	+158,0
Rugvica	5359	5337	-33	-1,0
Brckovljani	4195	4802	+607	+14,5
Hruševec Kupljenski	5889	4550	-1339	-22,7
Pušća	4599	4547	-52	-1,1
Samobor	21767	34287	+12520	+57,5
Sveta Nedjelja	5689	12175	+6486	+114,0
Sv. Ivan Zelina	19973	17152	-2821	-14,1
Jastrebarsko	15892	17430	+1538	+9,7
Klinča Sela	5354	4956	-395	-7,4
Pisarovina	5420	4207	-1213	-22,4
Krašić	5541	3592	-1949	-35,2
Sošice	10827	4006	-6821	-63,0
Vrbovec	12605	13303	+698	+5,5
Preseka	3875	1855	-2020	-52,1
Rakovec	2296	1436	-860	-37,5
Gradec	5283	3788	-1495	-28,3
Dubrava	8157	5511	-2646	-32,4
Farkaševac	3682	2181	-1501	-40,8

(Tablica 1. nastavak 9)

Jakovlje	4434	3819	-615	-13,9
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	161008	168068	+7060	+4,4
Zagreb	339923	706770	+356847	+102,0
ZAGREB	399502	868141	+468639	+117,3
HRVATSKA	3779858	4784265	+1004407	+26,6

Tablica 2. Usporedba broja stanovnika užih područja gradova u Hrvatskoj 1948. i 1991. Izvor: Popisi stanovništva 1949. i 1991.

Table 2. Comparison of Number of Population in Towns (Within Towns Limits) of Croatia, From 1948 To 1991

Ime grada	Broj stanovnika		Porast ili pad	
	1948	1991	Broj	Posto
Bjelovar	12867	26926	+14059	+109,3
Daruvar	5093	9738	+4645	+91,2
Sl. Brod	18605	55683	+37078	+199,3
Nova Gradiška	6340	14044	+7704	+121,5
Dubrovnik	19773	49728	+29955	+151,5
Korčula	1778	3232	+1454	+81,8
Metković	3043	12026	+8983	+295,2
Ploče	852	6332	+5480	+643,2
Pazin	2426	5282	+2886	+118,5
Buje	2315	3200	+885	+38,2
Buzet	576	506	-61	-10,7
Labin	3789	9036	+5238	+137,9
Poreč	2558	7585	+5027	+196,5
Pula	21065	62378	+41313	+196,1
Rovinj	7863	12910	+5027	+63,9
Karlovac	26690	59999	+33309	+124,8
Duga Resa	3337	7513	+4176	+125,1
Slunj	900	2026	+1126	+125,1
Ogulin	7117	10857	+3740	+52,6
Koprivnica	8663	24238	+15575	+179,8
Križevci	4933	11236	+6303	+127,8
Krapina	1447	4481	+3034	+209,6
Zabok	1020	2881	+1861	+189,5
Gospić	4204	9025	+4821	+114,7
Otočac	3545	5404	+1859	+52,4
Senj	2722	5998	+3276	+120,4
Čakovec	7037	15999	+8962	+127,4
Osijek	49810	104761	+54951	+110,4
Đakovo	8890	20317	+11427	+128,5
Beli Manastir	3461	10146	+6685	+193,1
Požega	8544	21046	+12502	+146,3
Našice	3005	8253	+5230	+174,0
Rijeka	68780	172804	+104024	+151,2
Crikvenica	2985	5763	+2778	+93,0
Čabar	298	597	+299	+100,3
Krk	1473	3002	+1529	+103,8
Novi Vinodolski	1505	3851	+2346	+156,2
Opatija	6975	9073	+2098	+30,1
Rab	635	592	-43	-6,8
Split	64262	189388	+125126	+194,7
Hvar	1588	3643	+2055	+129,4
Imotski	1701	4000	+2299	+135,2
Kaštel Sućurac	1100	5825	+4725	+429,5
Makarska	2194	11743	+9549	+435,2

(Tablica 2. nastavak 1)

Omiš	1395	6079	+4681	+334,8
Sinj	2585	11378	+8793	+340,2
Solin	4600	12578	+7975	+173,4
Trogir	4403	10266	+5863	+133,2
Vis	2832	1932	-900	-31,8
Šibenik	15353	41012	+25659	+167,1
Drniš	2597	4753	+2056	+79,2
Sisak	14140	45792	+31652	+223,8
Kutina	4631	14992	+10361	+223,7
Novska	2972	8053	+5081	+170,9
Petrinja	5221	18706	+13585	+260,2
Ivanić Grad	2386	7104	+4718	+197,7
Glina	1600	6933	+5333	+333,3
Varaždin	17314	41846	+24532	+141,7
Virovitica	9951	18846	+8895	+89,4
Slatina	4891	11416	+6525	+133,4
Vinkovci	17219	35347	+18128	+105,3
Vukovar	17223	44639	+27416	+159,2
Ilok	5361	6775	+1414	+26,3
Županja	4695	11947	+7252	+154,6
Zadar	13954	76343	+62389	+447,1
Biograd	1806	5315	+3329	+184,3
Knin	2763	12331	+9568	+346,3
Samobor	3767	14170	+10403	+273,2
Zagreb	339923	706770	+366846	+107,9
Zaprešić	2294	15678	+13384	+583,4
UKUPNO	899764	2204127	+1304363	+145,0
Posto od stanov. Hrvatske	23,8	46,1	-	-

Tablica 3. Porast ili pad broja stanovnika općina i gradova Hrvatske 1948. na 1991. godinu - relativno po pojedinim grupama. Izvor: Popis stanovništva 1948. i 1991.

Table 3. Increase or Decon in Municipalities and Towns of Croatia, From 1948 To 1991 - Relative Figures By Individual Groups

Postotna grupa	Broj općina	Posto
PORAST		
Do 10 posto	34	7,0
10,1 - 30,0	48	9,8
30,1 - 60,0	38	7,8
60,1 - 100,0	23	4,7
100,1 - 150,0	14	2,9
150,1 - 200,0	8	1,6
200,1 i više	7	1,4
UKUPNI PORAST	172	35,2
PAD		
Do 10,0 posto	44	9,0
10,1 - 30,0	121	24,7
30,1 - 50,0	115	23,5
50,1 - 70,0	21	4,3
70,1 i više	16	3,3
UKUPNO PAD	317	64,8
SVEUKUPNO	489	100,0

Tablica 4. Porast ili pad broja stanovnika užih područja gradova Hrvatske 1948. na 1991. godinu - relativno po pojedinim grupama. Izvor: Popisi stanovništva 1848. i 1991.

Table 4. Increase or decrease of Population in Towns (Within Towns Limits) of Croatia, From 1948 To 1991 - Relative Figures By Individual Groups

Postotna grupa	Broj gradova	Posto
PORAST		
Do 50,0 posto	4	5,7
50,1 - 100,0	9	12,9
100,1 - 200,0	39	55,7
200,1 - 300,0	8	11,4
300,1 i više	7	10,0
UKUPNO PORAST	67	95,7
PAD		
Do 31,1 posto	3	4,3
SVEUKUPNO	70	100,0

Summary

Some Characteristics of Population Comparasion in 1948 and 1991 Census in Croatia, Based on New Territorial Division

by Dr. Dragutin Feletar, PhD.

The first part of article is set to explain the need for analysis of changes in spatial disposition of population, introduced in the new territorial division of Croatia, having total number of municipalities of 489 since 1994. Indeed, the processes of industrialization and deagrarization, as well as other factors, caused a stagnation and an unfavourable structure of population in Croatia. Annual increase rate of population has been gradually lowered, and in recent years Croatia has recorded a negative natural population growth.

The second part of article has a more detailed analysis of changes introduced in spatial disposition of population, with special attention paid to 2 main characteristics: demographic loss of population in rural areas (in most of the country) and polarization into

regional urban centers. Out of 489 municipalities, 317 of them, which makes 64,8 percent, recorded a decrease in population, most of the municipalities even having more than 30 percent decrease (from 1948 to 1991). The areas that actually suffered demographic loss in population never got appropriate substitution for lack of agricultural activities, which is the main reason for such unfavourable monocentric demographic growth.

Finally, the article conclusions point out that these unfavourable processes must be stopped by well-planned economic polycentric growth, as well as by new demographic policy stimulating natural population growth, and finally by stimulating re-settlement of population into these areas, especially the numerous Croats living abroad.